

ÎNCHEIERE

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea de Stat „Centru de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Pavalean Victor împotriva Întreprinderii de Stat „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” cu privire la încasarea salariului restant, a penalității de întârziere, a dobânzii de întârziere, compensarea pierderilor cauzate în legătură cu neachitarea la timp a salariului și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 11 aprilie 2016, Pavalean Victor, reprezentat de avocatul Gheorghe Iudin, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” (în continuare ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională”) solicitând încasarea de la pârât a salariului restant în sumă de 72715 de lei, a penalității de întârziere în mărime de 13088,70 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 12996,07 de lei, compensarea pierderilor cauzate în legătură cu neachitarea la timp a salariului și repararea prejudiciului moral în sumă de 25000 de lei.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantul Pavalean Victor a depus o cerere de concretizare a acțiunii, în motivarea căreia a invocat că la 31 martie 2011 a încheiat cu pârâtul contractul individual de muncă nr. 6/11, în temeiul căruia începând cu 01 aprilie 2011 a fost angajat în funcția de director al filialei Bălți al întreprinderii sus-indicate, iar conform acordului suplimentar al contractului individual de muncă din 12 noiembrie 2013, reclamantul urma a fi remunerat lunar pe întreaga perioadă a activității sale în funcția de coadministrator dezvoltare economică cu un salariu în sumă de 7100 de lei.

Reclamantul a indicat că prin ordinul directorului ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” nr. 43 din 08 iunie 2015 au fost reduse statele de personal al aparatului central din cadrul întreprinderii, printre care și funcția deținută de el. Ca urmare a reducerii de cadre, la 17 august 2015 a fost concediat, însă la data concedierii sale, pârâtul contrar prevederilor art. 143 Codul muncii, care statuează că în caz de încetare a contractului individual de muncă cu un salariat care continuă să lucreze

până în ziua eliberării din serviciu, achitarea salariilor se face în ziua eliberării, nu i-a achitat integral salariul datorat, nici îndemnizațiile de concediere.

Partea reclamantă a mai susținut că pârâtul nu i-a prezentat nici informația privind salariul achitat, reținerile precum și restanța salarială totală, motiv pentru care la 21 august 2015 a expediat o cerere, solicitând în scris să-i fie eliberată informația privind descifrarea plăților salariale pentru perioada 13 septembrie 2013-17 august 2015, cu indicarea reținerilor efectuate, dar și a restanțelor salariale. Dat fiind că până în prezent nu a primit niciun răspuns la cererea formulată anterior, la 02 martie 2016 a înaintat o cerere prealabilă către pârât, prin care a solicitat prezentarea informației privind toate plățile salariale calculate începând cu data transferului în funcția de coadministrator dezvoltare economică și data eliberării din funcție, precum și informația privind achitarea acestora și reținerile din salariu. De asemenea, a solicitat și achitarea restanțelor salariale în volum deplin, a penalităților, a dobânzii de întârziere și a prejudiciului moral, însă pârâtul nu a dat curs cererii prealabile, eliberându-i doar informația privind plățile salariale globale efectuate în anul 2015, în sumă de 47603,04 lei. Datorită încălcărilor admise de pârât, reclamantul nu dispune de informația completă referitor la salariul calculat și achitat, reținerile efectuate, motivul reținerilor și datoria restantă exactă. Din calculele estimative efectuate de reclamant, această restanță este de 72715 de lei, însă din lipsa unei informații certe de la pârât, acesta este o sumă estimativă.

Din considerentul că angajatorul nu i-a achitat salariul în termenele stabilite de contractul individual de muncă, reclamantul Pavalean Victor a depus prezenta cerere de chemare în judecată solicitând în urma concretizării acțiunii, încasarea din contul ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” în beneficiul său a restanțelor salariale în sumă de 57830,62 de lei; a penalității de întârziere în sumă de 44478,39 de lei; a dobânzii de întârziere în sumă de 27203,51 de lei; compensării prejudiciului cauzat de evoluția indicelui prețurilor de consum (inflație) în sumă de 11666,15 lei; prejudiciului moral în sumă de 25000 lei, iar în total a sumei de 166178,68 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f.d.4-6,32).

Prin hotărârea din 26 mai 2016 a Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, cererea de chemare în judecată depusă de către Pavalean Victor a fost admisă parțial; s-a încasat din contul ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” în beneficiul lui Pavalean Victor salariul restant în sumă de 57830,62 de lei, penalitatea de întârziere în sumă de 44478,39 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 27203,51 de lei, pierderea cauzată în legătură cu neachitarea la timp a salariului în sumă de 11 666,15 lei, prejudiciul moral în sumă de 5000 de lei, cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 6650 de lei și cheltuielile de transport în sumă de 2000 de lei; în rest, pretențiile lui Pavalean Victor invocate în cererea de chemare în judecată, inclusiv în cererea de concretizare a acțiunii ce țin de încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată au fost respinse ca fiind neîntemeiate. Suplimentar, s-a încasat din contul ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” în beneficiul statului a taxei de stat în sumă de 4335,36 de lei (vol. I, f.d.72).

Prin decizia din 14 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel depusă de către ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” a fost admisă; s-a casat hotărârea din 26 mai 2016 a Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău și a fost pronunțată o nouă decizie sub formă de încheiere prin care cererea de chemare în judecată depusă de către Pavalean Victor a fost scoasă de pe rol, din motiv că a fost

depusă fără respectarea procedurii prevăzute prin Lege de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară (vol. I, f.d.106).

Prin decizia din 21 iunie 2017 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Pavalean Victor a fost admis, casată decizia din 14 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, cauza fiind remisă spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (vol. I, f.d.140).

După rejudecare, prin decizia din 02 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel depusă de către ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” a fost admisă, casată hotărârea din 26 mai 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău în partea în care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată și în această parte a fost emisă o nouă hotărâre prin care: au fost respinse pretențiile lui Pavalean Victor către ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” privind încasarea dobânzii de întârziere, compensarea pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului și a prejudiciului moral; s-a încasat din contul ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” în beneficiul statului taxa de stat de la care a fost scutit reclamantul în baza legii la depunerea acțiunii în sumă de 3069,27 de lei; în rest, hotărârea din 26 mai 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău a fost menținută (vol. I, f.d.200).

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei enunțate, la 27 februarie 2018, Pavalean Victor, reprezentat de avocatul Iudin Gheorghe, a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 02 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău cu menținerea hotărârii din 26 mai 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău (vol.II, f.d.7-12).

La 02 martie 2018, manifestând dezacord față de decizia instanței de apel, ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei din 02 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 26 mai 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău în partea admiterii pretenției invocate de către Pavalean Victor în cererea de concretizare a acțiunii privind încasarea penalității de întârziere în sumă de 44478,39 de lei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care pretenția vizată să fie respinsă ca fiind neîntemeiată; în rest, decizia instanței de apel urmează a fi menținută.

Prin decizia din 11 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-au admis recursurile declarate de ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” și de Pavalean Victor, reprezentat de avocatul Iudin Gheorghe; s-a casat integral decizia din 02 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pavalean Victor împotriva ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” cu privire la încasarea salariului restant, a penalității de întârziere, a dobânzii de întârziere, compensarea pierderilor cauzate în legătură cu neachitarea la timp a salariului și repararea prejudiciului moral, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională”; s-a casat parțial hotărârea din 26 mai 2016 din Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău în partea în care s-a admis acțiunea și s-a încasat la ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” în beneficiul lui Pavalean Victor dobânda de întârziere, compensarea pierderilor cauzate prin neachitarea în termen a salariului, precum și a prejudiciului moral și în această parte s-a pronunțat o hotărâre nouă prin care această pretenție se

respinge, în rest hotărârea din 26 mai 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău a fost menținută; s-a admis cererea depusă de Pavalean Victor cu privire la renunțarea cererii suplimentare de încasare a penalității în mărime de 454,07 de lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 9210,38 de lei și a fost încetat procesul în această parte în ordine de apel.

La 21 mai 2019 ÎS „Centru de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” a declarat recurs împotriva deciziei 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei contestate, cu respingerea capătului de cerere în partea ce s-a menținut prin hotărârea primei instanțe și anume încasarea de la recurent în beneficiul intimatului a sumei de 44478,39 de lei; casarea deciziei instanței de apel în partea încasării taxei de stat cu dispunerea micșorării și încasării valorii acesteia corespunzător valorii admise, în rest decizia din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău de a o menține.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia contestată a fost pronunțată cu interpretarea greșită a normei de drept material, manifestată prin contradictorialitatea dintre motivele de fapt și cele de drept reținute de către instanța de apel la soluționarea cauzei.

Examinând temeiurile recursului declarat de ÎS „Centru de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din materialele cauzei rezultă că decizia instanței de apel a fost adoptată la 20 noiembrie 2018 și expediată în adresa participanților la proces la 28 noiembrie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată la dosar (vol. II, f.d. 123).

La 21 mai 2019 ÎS „Centru de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională”, nefiind de acord cu soluția adoptată de către instanța de apel a contestat-o cu recurs, indicând faptul că actul de dispoziție contestat a fost adus la cunoștința recurentului la 25 martie 2019, drept dovadă servind semnătura aplicată pe cererea înregistrată la 07 februarie 2019 (vol. II, f.d. 125).

Completul precizează că recursul înregistrat la 21 mai 2019 de către ÎS „Centru de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” este tardiv, deoarece recurentul a formulat cererea dată peste termenul procedural menționat de legiuitor.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Articolul 113 din Codul de procedură civilă, prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În contextul dat, Colegiul menționează că rezultând din prevederile precitate supra se identifică că termenul de declarare a recursului în Secțiunea a 2-a este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În temeiul dat, Completul accentuează că, la caz, recursul formulat de către ÎS „Centru de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” împotriva deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat cu omiterea termenului de contestare, ori, argumentul recurentului precum că a luat cunoștință de decizia instanței de apel abia la 25 martie 2019 conform semnăturii aplicate pe cererea înregistrată la 07 februarie 2019 este irelevant și nu poate fi reținut de către instanța de recurs ca temei justificativ într-o acceptare sau spre examinare.

La acest aspect, Completul precizează că decizia contestată a fost expediată la sediul întreprinderii, iar anumite înscrisuri ce ar justifica schimbarea sediului la materialele cauzei lipsesc, fapt ce denotă că recurentul ar fi putut recepționa decizia contestată în interiorul termenului de contestare.

Mai mult, din materialul probator nu se atestă că acesta s-a interesat de evoluția examinării cererii sale de apel și ar fi întreprins anumite măsuri necesare în realizarea dreptului său procedural privind desfășurării procesului în ordine de apel.

În aceste ordine de idei, Completul constată că recurentul nu a prezentat dovezi pentru a justifica motive mai presus de voința sa și deci, care sunt peste diligențele minime ale unei părți cu reprezentare juridică calificată în administrarea propriei cauze, care să fi împiedicat să se mai intereseze de soluția dată în judecarea căii de atac promovată de aceasta.

La aceasta lipsă de diligență din partea recurentului se mai stabilește că decizia contestată a fost comunicată părților în proces inclusiv ÎS „Centru de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” cu respectarea dispozițiilor procedurale incidente mai sus-enunțate.

În favoarea celor expuse, Completul notează că CtEDO în cauza Bodiș vs Republica Moldova (nr. 7516/10 din 18 iunie 2019), a reținut că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar care s-a încheiat cu o hotărâre judecătorească definitivă și executorie.

Tot aici, este de notat că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a relevat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn împotriva Germaniei, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 10 alin. (3) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera

inadmisibil recursul declarat de ÎS „Centru de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională”, or, recursul a fost declarat cu omiterea termenului prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 433 lit. b), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Centru de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” împotriva deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Svetlana Filincova

Nina Vascan